

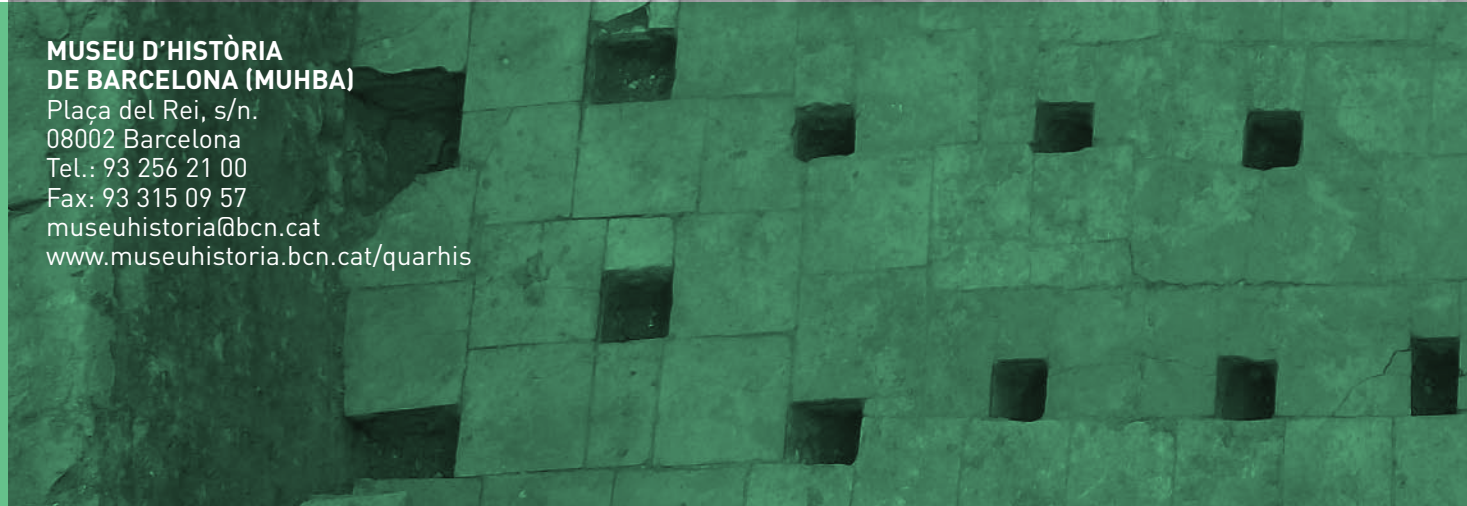
MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA
MUHBA

**MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA (MUHBA)**
Plaça del Rei, s/n.
08002 Barcelona
Tel.: 93 256 21 00
Fax: 93 315 09 57
museuhistoria@bcn.cat
www.museuhistoria.bcn.cat/quarhis

quarhis

QUADERNS D'ARQUEOLOGIA I HISTÒRIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA

| BARKENO | BARCINO | BARCINONA |
| BARŠALŪNA | BARCELONA

quarhis

ÈPOCA II · ANY 2015 · N.11 · ISSN 1699-793X
248 PÀGINES · BARCELONA

Ajuntament
de Barcelona

Editor:

Museu d'Història de
Barcelona (MUHBA)
Institut de Cultura
Ajuntament de Barcelona

Director MUHBA:

Joan Roca i Albert

Direcció Quarhis:

Julia Beltrán de Heredia

Secretària de redacció:

Vanesa Triay

Consell de redacció:

Xavier Aquilué (MAC)
Julia Beltrán de
Heredia (MUHBA)
Josep Guitart (UAB)
Josep M. Gurt (UB)
Albert López (DiBa)
Magí Miret (GC)
Carme Miró (ICUB)
Miquel Molist (UAB)
Isabel Rodà (UAB)

Avaluadors externs:

Luis Caballero Zoreda
Carmen Fernández Ochoa
Sauro Gelichi
Jean Guyon
Simon Keay
Bernat Martí
Lucy Vallauri
Desiderio Vaquerizo
Giuliano Volpe

Control gràfic:

Emili Revilla

Disseny gràfic:

PFP
[Quim Pintó,
Montse Fabregat]

Realització:

Edicions Hipòtesi, SL

Impressió:

Índice Arts Gràfiques, SL

Imatges de la coberta:

José Luis Biel-MMB
i Noemí Nebot Pich

ISSN

1699-793X

Dipòsit legal

B-9715-2005

© dels textos els autors

© de l'edició

**Museu d'Història
de Barcelona**

Institut de Cultura,
Ajuntament de Barcelona
Plaça del Rei, s/n
08002 Barcelona
Tel.: 93 256 21 00
Fax: 93 315 09 57
www.museuhistoria.bcn.
cat/quarhis

QUADERNS D'ARQUEOLOGIA
I HISTÒRIA DE LA CIUTAT DE
BARCELONA

| BARKENO | BARCINO | BARCINONA |
| BARŠALŪNA | BARCELONA |

quarhis

ÈPOCA II·ANY 2015·NÚM.11·ISSN 1699-793X
248 PÀGINES · BARCELONA

SUMARI
SUMARIO
SUMMARY
SOMMAIRE

9-11	PRESENTACIÓ. OBERTURA DE CAMP JOAN ROCA I ALBERT
12-13	EDITORIAL JULIA BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO
16-64	ENTERRAR-SE AL DAVANT DEL MAR LES NECRÒPOLIS DE LES DRASSANES REIALS DE BARCELONA (SEGLES I-VII) ESTEVE NADAL ROMA
51	ANNEX 1. Llits funeraris d'os dels segles I i II dC ESTEVE NADAL ROMA I ISABEL PELLEJERO USÓN
59	ANNEX 2. Estudi arqueobotànic de la necròpolis de les Drassanes Reials RAQUEL PIQUÉ I HUERTA I MARC FERRÉ I TRÍAS
66-78	LA POBLACIÓ ROMANA A <i>BARCINO</i> A TRAVÉS DEL JACIMENT DE LES DRASSANES. DADES ANTROPOLÒGIQUES, DEMOGRÀFIQUES I CULTURALS M. EULÀLIA SUBIRÀ I DE GALDÀCANO
	NOTES I ESTUDIS
82-96	EVIDÈNCIES ARQUEOLÒGIQUES DE LES COMUNITATS HUMANES EN LA TRANSICIÓ DEL III AL II MIL·LENNI CAL BC AL PLA DE BARCELONA ANNA GÓMEZ BACH I ANNA BORDAS TISSIER I SERGIO ARROYO BORRAZ I JOSEFA HUERTAS ARROYO I JORDI AGUELO MAS I ALBERT VELASCO ARTIGUES I JAVIER GONZÁLEZ MUÑOZ I JORDI NADAL LORENZO I MARIA SAÑA SEGUÍ I MIQUEL MOLIST MONTAÑA
98-124	ELS JACIMENTS DE L'ESTACIÓ DE LA LAV A LA SAGRERA I EL DE L'HOSPITAL DE LA SANTA CREU I SANT PAU: APROXIMACIÓ A L'ESTUDI DE L'EVOLUCIÓ DEL POBLAMENT RURAL D'ÈPOCA IBÈRICA AL PLA DE BARCELONA ISABEL PEREIRA HERNÁNDEZ I CONXITA FERRER ÀLVAREZ I FRANCESC ANTEQUERA DEVESA
126-146	NOVETATS SOBRE EL FÒRUM DE <i>BARCINO</i> : LA CÚRIA I ALTRES EDIFICIS PÚBLICS JULIA BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO
148-162	EL CONSUM DE TABAC ENTRE ELS PESCADORS D'ÈPOCA MODERNA. NOVES DADES RELATIVES AL CONJUNT DE PIPES DE CERÀMICA TROBADES A BARCELONA MIKEL SOBERÓN RODRÍGUEZ
164-182	LA CÉRAMIQUE CATALANE DU XV ^e AU XVII ^e SIÈCLE EN PROVENCE ORIENTALE. RELECTURE ET NOUVEAUX APPORTS DES CONTEXTES MARITIMES. GAËLLE DIEULEFET
184-199	LA BOTIGA DE JOSEP BARBA: UN TERRISSER A LA BARCELONA DEL SEGLE XVIII NOEMÍ NEBOT PICH
	NOTICIARI
202-204	PROJECTE PREHISTÒRIA AL PLA DE BARCELONA
205-206	PLA <i>BARCINO</i> . LA MURALLA ROMANA ENTRE LES TORRES 27 I 28. RESULTATS ARQUEOLÒGICS
207-209	PLA <i>BARCINO</i> . LA BASÍLICA DELS SANTS MÁRTIRS JUST I PASTOR: LA CIUTAT CRISTIANA I VISIGODA
210	LA RECUPERACIÓ DE LES PINTURES MURALS ROMANES DE LA <i>DOMUS</i> DEL CARRER D'AVINYÓ, 15
211-213	TÈCNiques CONSTRUCTIVES I ARQUITECTURA DEL PODER AL NORD-EST DE LA TARRACONENSE. METODOLOGIA DE REPRESENTACIÓ I PARÀMETRES ANALÍTICS PER A LA COMPRESIÓ DELS PROCESSOS EVOLUTIUS ENTRE L'ALT IMPERI I L'ANTIGUITAT TARDANA. ACTIVITAT DUTA A TERME EL 2013-2104.
214	CONVENI AMB LA UNIVERSITAT DE BARCELONA PER A L'EXCAVACIÓ DELS JARDINS DE VICTORIA DE LOS ÀNGELES
215-217	BIBLIOGRAFIA PUBLICADA SOBRE ARQUEOLOGIA DE BARCELONA
219-226	TEXTOS EN CASTELLANO. SÍNTESIS
227-234	ENGLISH TEXT. SUMMARY
235-242	TEXTES EN FRANÇAIS. RÉSUMÉ
243-247	NORMES DE PRESENTACIÓ D'ORIGINALS A QUARHIS

**BIBLIOGRAFIA PUBLICADA
SOBRE ARQUEOLOGIA
DE BARCELONA**

ANY 2014

ALCUBIERRE, D.; HINOJO, E.; RIGO, T. 2014. "Primers resultats de la intervenció a la vil·la romana del Pont del Treball a Barcelona". *Tribuna d'Arqueologia 2011-2012*. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Barcelona. pp. 372-398.

BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO, J. 2014. "Sous la Plaza del Rey à Barcelona". *Dossiers d'Archéologie*, 363. pp. 82-85.

BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO, J. 2014. "La incorporación de la ciudad del pasado en la ciudad del presente: la musealización del patrimonio arqueológico en Barcelona". A ANCONA, A.; CONTINO, A.; SEBASTIANO, R. (coords.) *Archeologia e città, Riflessione sulla valorizzazione dei siti archeologici in aree urbane*. Palombi. Roma. pp. 11-24.

BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO, J. 2014. "Barcelona, colonia en la Hispania romana y sede regia en la Hispania visigoda". *Ciudad y territorio: transformaciones materiales e ideológicas entre época clásica y el Altomedioevo*. Monografías de Arqueología Cordobesa, 20. Universidad de Córdoba. Córdoba. pp. 325-338.

BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO, J. 2014. "Edilizia residenziale tardoantica a Barcellona: Il Palatia di Barcino". *La villa restaurata e i nuovi studi sull'edilizia residenziale tardoantica. Atti del Convegno internazionale del Centro interuniversitario di studi sull'edilizia abitativa tardoantica nel Mediterraneo (CISEM) (novembre 1012)*. Piazza Armerina. pp. 467-476.

BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO, J. 2014. "Barcelona, una ciudad y episcopal". A CASTEÑEIRE, M. A.; CAMPS, J. (coords.) *Enciclopedia del Románico en Cataluña*. 3 vols. Fundación Santa María la Real. Aguilar de Campo. pp. 1108-1118.

BELTRÁN HEREDIA BERCERO, J. 2014. "Una mirada al món de la dona des de l'arqueologia". *Les dones. Barcelona 1700*. Institut de Cultura. Barcelona. pp. 235-252.

CLAVERIA, M.; RODÀ, I. 2014. "Esculturas e inscripciones del entorno funerario de Barcino". A AUGUSTA-BOULAROT, S.; ROSSO, E. (eds.) *Signa et tituli: monuments et espaces de représentation en Gaule méridionale sous le regard croisé de la sculpture et de l'épigraphie*. Centre Camille Jullian, Aix-en-Provence. pp. 175-189.

DDAA. 2014. *Anuari d'Arqueologia i Patrimoni de Barcelona 2013*. Institut de Cultura. Barcelona.

GARRIDO A.; RODÀ, I. 2014. "Los monumentos funerarios romanos de Barcino con decoración figurada en relieve". *Escultura romana en Hispania, VII. Homenaje al profesor Dr. Alberto Balil*. Santiago de Compostela. pp. 143-162.

HINOJO, E. 2014. "Las transformaciones poliorcéticas en la Barcelona del siglo XVII. Resultados preliminares de la intervención arqueológica en el baluarte de San Antonio". *Actas de*

las I Jornadas de Patrimonio Defensivo de Época Moderna: in memoriam Agustí Vehí Castelló. Ministerio de Defensa. Secretaría General Técnica. pp. 81-92.

MIRÓ I ALAIX, C. 2014. "L'arqueologia. Com estudiar la ciutat i el territori, des de l'època prehistòrica fins a la contemporània". *Afers. Fulls de Recerca i Pensament. L'arqueologia del món modern i contemporani*, 78. pp. 317-322.

MIRÓ, C.; MORENO, A. 2014. "Las murallas medievales y modernas de Barcelona. La aplicación de la carta arqueológica como herramienta de planificación urbana e investigación arqueológica". *Actas de las I Jornadas de Patrimonio Defensivo de Época Moderna: in memoriam Agustí Vehí Castelló*. Ministerio de Defensa. Secretaría General Técnica. pp. 73-80.

NADAL ROMA, E.; VILARDELL FERNÁNDEZ, A. 2014. "Les Drassanes Reials de Barcelona". *Tribuna d'Arqueologia 2011-2012*. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. pp. 206-221.

RAVOTTO, A., 2014. "Starting points for dendroarchaeology in Catalonia". A DI FILIPPO, A.; PIOVESAN, G.; ROMAGNOLI, M.; HELLE, G.; GÄRTNER, H. (eds.) *TRACE. Tree Rings in Archaeology, Climatology and Ecology. Volume 12*. GFZ German Helmholtz-Zentrum Potsdam. pp. 23-31.

RODÀ, I. 2014. "Lucius Licinius Sura, Hispanus". *Trajan Und Seine Städte. Colloquium Cluj-Napoca, 29. Setembre-2. Oktober 2013*. Cluj-Napoca. pp. 21-35.

RODÀ, I. 2014. "La política territorial d'August: la fundació de Barcelona". *Auriga*, 73. pp. 7-9.

SOBERÓN, M. 2014. "El sector central de la Muralla de Mar de Barcelona. Cambios y permanencias [siglos XVI-XIX]". *Actas de las I Jornadas de Patrimonio Defensivo de Época Moderna: in memoriam Agustí Vehí Castelló*. Ministerio de Defensa. Secretaría General Técnica. pp. 93-104.